

Udruženje studenata sa hendikepom

O Udruženju studenata sa hendikepom

Zašto Udruženje studenata sa hendikepom (USH) postoji?

Prema proceni Evropske strategije za osobe sa hendikepom svaka šesta osoba u Evropi se u svom funkcionsanju susreće sa nekom od barijera. Na osnovu toga u svakom društvu oko 17% populacije su osobe sa hendikepom. U Srbiji je ovaj procenat zbog uticaja posledica ratova i najveće pojave kancera u Evropi verovatno i veći od 17%. Različiti oblici neprilagođenosti, višestruka diskriminacija u svakodnevnom životu, predrasude, nedovoljno razvijen sistem podrške su najveći problemi sa kojima se suočavaju osobe sa hendikepom.

Vizija Udruženja studenata sa hendikepom je:
„Obezbeđivanje ravnopravne uloge osoba sa hendikepom u društvu izjednačenih mogućnosti“

Misija Udruženja studenata sa hendikepom je:
Udruženje studenata sa hendikepom je organizacija sa aktivnim društvenim doprinosom u stvaranju inkluzivnog društva, u kome osobe sa hendikepom imaju adekvatno razvijene servise podrške koji im omogućavaju poziciju ravnopravnih aktera i nosioca društvenog razvoja!

Šta je koncept hendikepa?

Koncept hendikepa prepoznaće nejednake uslove u društvu i podršku nekoj osobi da prevaziđe barijere na koje nailazi u svom funkcionisanju i društvenoj interakciji.

Ljudi su u društvu stvorili sve ili su sebi prilagodili prirodne resurse. Ipak, u tom stvaranju i prilagođavanju okoline sebi, ljudi kao kreatori društva, za većinu stvari nisu stvorili ravnopravne uslove. Društvo je prepuno različitosti i koncept hendikepa prepoznaće te različitosti kroz stvaranje podrške koja bi omogućila podjednake uslove za funkcionisanje svih individua u društvu.

Hendikep ne etiketira na osnovu različitih ličnih svojstava jedinki u društvu već predviđa intervenciju u društvu kako bi svaka osoba imala jednake mogućnosti da aktivno učestvuje u društvenim aktivnostima i na taj način joj bude obezbeđena podrška u funkcionisanju.

Takvim posmatranjem se stvaraju jednake mogućnosti i podstiče se svaki pojedinac/pojedinka da ravnopravno participira u svim društvenim aktivnostima.

Hendikep je situacija u kojoj se prevazilaze različite barijere uz neki vid podrške, što znači da je hendikep:

- Prevazilaženje arhitektonskih barijera
- Prilagođavanje radnih materijala
- Korišćenje asistivnih tehnologija i primena univerzalnog dizajna
- Podrška personalnih asistenata i znakovnih prevodilaca

- Primena afirmativnih mera (mera afirmativne akcije) za osobe sa smanjenim prilikama u društvu.

Koncept hendikepa aktivno doprinosi razvoju inkluzivnog društva i obezbeđuje praktičnu primenu „društvenog“ modela. Koncept hendekepa je u suprotnosti sa „medicinskim(stručnjačkim)“ modelom, kao i sa „milosrdnim“, „integrativnim“ i drugim modelima koji osobe u situaciji hendekepa ne prepoznaju kao aktivne aktere u društvu.

Zašto ne invaliditet?

Prema “Leksikonu stranih reči i izraza” (Milan Vujaklija, Prosveta, Beograd, 2002.), reč invalid znači «onaj koji je nesposoban ili onesposobljen za službu i zaradivanje radi izdržavanja sebe i svoje porodice, naročito onaj koji je onesposobljen u ratu, ratni invalid». Koren reči invalid je u latinskoj reči invalidus, koja znači nejak, nemoćan, bezvredan, neupotrebljiv, nevažeći, čak i štetan. Takođe često korišćena reč invalidan (invalidna osoba) pored značenja: iznemogao, nemoćan, s manom, nesposoban za službu, neupotrebljiv, onesposobljen, rashodovan, škart (Vujaklija), koristi se i u pravničkom kontekstu kada se označava da nešto nije zasnovano na pravu, tj. kada je nešto nevažeće. Primena reči invalid/invalidna osoba dovila je do kreiranja atmosfere u okruženju koja osporava sposobnost ljudi sa hendekepom da aktivno učestvuju u društvu, a asocirala sažal-

jenje, milostinju i slična osećanja.

Istorijat Udruženja studenata sa hendikepom

Udruženje studenata sa hendikepom osnovano je 6. jula 2000. godine, sa ciljem izjednačavanja mogućnosti mlađih u obrazovanju. Cilj Udruženja studenata sa hendikepom je stvaranje inkluzivnog i senzibilisanog društva u kome će svaka osoba imati jednake mogućnosti i biti uključena u sve segmente života, u skladu sa sopstvenim željama, bez diskriminacije.

U dosadašnjem radu USH je pružilo podršku za preko 1200 studentkinja i studenata sa hendikepom. Takođe, kroz zagovaranje kod donosioca odluka je izdejstvovalo sistemsku podršku u studiranju za studente sa hendikepom koja se odnosi na primenu afirmativnih mera, obezbedilo program stipendija za studente sa hendikepom i iniciralo osnivanje službi za podršku studentima sa hendikepom na Univerzitetima u Beogradu i Nišu.

Pored zagovaranja, Udruženje studenata sa hendikepom je realizovalo preko 170 projekata i preko 20 kampanji.

Na koji način Udruženja studenata sa hendikepom radi?

Udruženja studenata sa hendikepom svoju misiju ostvaruje kroz različite programske aktivnosti.

Osnovni programi rada USH-a su:

- Servis podrške za studente sa hendikepom
- Osnaživanje mladih sa hendikepom kroz programe neformalnog obrazovanja
- Organizovanje vršnjačke podrške
- Zagovaranje boljih zakona i javnih politika kod donosioca odluka
- Osnaživanje drugih omladinskih organizacija, studentskih tela, Kancelarija za mlade i drugih subjekata u zajednici da u svom radu ravnopravno uključe osobe sa hendikepom, naročito mlade osobe sa hendikepom
- Podizanje svesti i formiranje pozitivnih stavova o osobama sa hendikepom u društvu kroz medijske kampanje.

Koje principe Udruženje studenata sa hendikepom u svom radu primenjuje?

1. Individualistički pristup svakoj osobi.
2. Cross-disability pristup - Pružanje podrške bez obzira na situaciju (vrstu) hendikepa. Naše aktivnosti su prilagođene učesnicima i učesnicama, bez obzira na

postojanje ili vrstu hendikepa.

3. Samozastupanje - „Ništa o nama bez nas”.
4. Samozastupanje i aktivizam - podstičemo mlade osobe za hendikepom da u svojoj okolini ili krugu vidljivosti zastupaju ideje o ljudskim pravima i nediskriminaciji, da istaknu svoje kompetencije i da se bore za ravnopravan položaj.
5. Inkluzivnost u radu sa zajedničkim angažovanjem osoba sa hendikepom i osoba bez hendikepa u svakoj aktivnosti.
6. Antidiskriminacija i poštovanje prava svake osobe, naročito osnovnih ljudskih prava u kojima prepoznajemo i pravo na visoko obrazovanje.
7. Odgovornost svake osobe u društvu u skladu sa pravima koja su joj omogućena od strane društva.

Šta je servis podrške za studente sa hendikepom?

Servis podrške studentima sa hendikepom obezbeđuje ostvarivanje različitih prava i konkretnе vidove podrške kao što su prilagođavanje literature, obezbeđivanje potrebnih informacija ili organizovanje vršnjačke podrške. U dosadašnjem radu preko 1200 studenata i studentkinja je imalo podršku USH-a u obrazovanju.

Aktivistički centar Udruženja studenata sa hendikepom

Aktivistički centar je ideja da se svako koje zainteresovan da svojim angažovanjem, kompetencijama i motivacijom pruži podršku u radu USH-a ima priliku da to i ostvari. Moguća angažovanja u Aktivističkom centru su različita, od vršnjačke podrške studentima sa hendikepom, preko logističke i tehničke podrške, do ekspertskeg angažovanja u različitim oblastima.

Aktivistički centar je i svojevrsni vid prakse i regrutacije za angažovanje u radnom Timu USH-a. U dosadašnjem radu značajan broj aktivista je kroz Aktivistički centar započeo, a u radni Tim nastavio svoje angažovanje u USH-u.

Aktuelni programi

Pored servisa podrške za studente sa hendikepom, USH je aktivno posvećen omladinskom aktivizmu i uključivanju mlađih sa hendikepom u omladinske aktivnosti, jačanju ličnih kapaciteta i motivisanju studenata sa hendikepom na aktivno učešće u društvu, zagovaranju dobrih praksi i borbi protiv diskriminacije.

Šta smo uradili u proteklih godinu dana

U proteklih godinu dana je kontinuirano u okviru Servisa podrške pružena ista mladima sa hendikepom u procesu obrazovanja čiji je broj 160.

Kao nosilac aktivnosti USH je kroz projekte "Vršnjačko mentorstvo kao podrška mladima sa hendikepom u inkluzivnom društvu" i "Promoteri ljudskih prava - Poruka jednakosti" aktivno pružilo podršku u jačanju kapaciteta omladiskih organizacija u 30 lokalnih zajednica u Srbiji sa ciljem ravnopravnog uključivanja mladih sa hendikepom u omladinske aktivnosti. Partnerstvo u Erazmus plus projektu „Trans2work“, koji za cilj ima podršku studentima i studentkinjama sa hendikepom u procesu prelaska iz visokog obrazovanja u oblast zapošljavanja.

Projekat InkluzijaDA doprinosi povezivanju i razmeni iskustava između mladih bez hendikepa i mladih sa hendikepom.

USH je jedan od osnivačkih organizacija Omladinskog saveta za ravnopravnost i inkluzivno društvo.

Ostvaren je niz partnerstava sa omladinskim organizacijama, različitim institucijama i ekspertskim i strukovnim organizacijama.

Šta dalje?

Udruženje studenata sa hendikepom ima plan da kroz razvoj konkretnih vidova podrške za osobe sa hendikepom aktivno doprinosi uspostavljanju inkluzivnosti u svakoj društvenoj oblasti. Ovaj cilj USH želi da ostvari kroz konkretna sistemska rešenja, rezultate projekata, uspostavljanje saradnje sa svim društvenim akterima koji su društveno odgovorni i žele da doprinesu uključivanju osoba sa hendikepom u društvo, kao i sa uključivanjem što većeg broja mladih osoba u rad USH-a. Krajnji cilj Šta dalje?

Udruženje studenata sa hendikepom ima za cilj da naše društvo bude pravedno i inkluzivno do tog nivoa da u nekom trenutku prestane potreba da Udruženje postoji.

Saradnici:

Министарство просвете,
науке и технолошког развоја

ПОВЕРНИК ЗА ЗАШТИТУ
РАВНОПРАВНОСТИ

Заштитник грађана
Ombudsman

Универзитет
у Београду

Београд
www.beograd.rs

Kancelarija za mlade i
saradnju sa udruženjima
Grada Beograda

KROVNA ОРГАНIZACIJA
MLADIH SRBIJE

Udruženje studenata sa hendikepom
Adresa: Dimitrija Tucovića 49, 11050 Beograd
E-mail: office@ush.rs
Telefon: 011 39 10 106
www.ush.rs

USH – Udruženje studenata sa hendikepom / Students with Disabilities

[udruzenjestudenatasahendikepom](https://www.instagram.com/udruzenjestudenatasahendikepom)

